

Засуджуємо звірства російської федерації над мирним українським народом!

ВІЛЬНЕ СЛОВО

XXXV-ий РІК НОВОГО ВИДАННЯ /Н-р 5-6/ БЕРЕЗЕНЬ 2025 р./ ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1949 р.

Культурно-просвітницький часопис Союзу українців Румунії

Тарас Шевченко: 211 років безсмертя!

9 березня 2025 року виповнилося 211 років від дня народження Тараса Григоровича Шевченка - видатного українського поета, художника, мислителя та борця за свободу України. Його спадщина продовжує надихати українців і людей у всьому світі, адже його слово і досі залишається актуальним у сучасному світі.

болю за рідний край, боротьби за справедливість і закликів до свободи.

Шевченко не лише писав вірші, а й активно виступав проти кріпосного права, царизму та національного гноблення. Його участь у Кирило-Мефодіївському братстві стала приводом для арешту у 1847 році. Поет був засланий до Казахстану, де провів

десять років у важких умовах, під забороною писати й малювати. Але навіть у вигнанні він продовжував творити та зберігав віру в майбутнє України.

Повернувшись із заслання у 1857 році, Шевченко продовжив свою літературну діяльність. Однак його здоров'я погіршилося і 10 березня 1861 року він помер від хвороби серця та загального виснаження.

Творчість Тараса Шевченка вплинула на розвиток української культури, формування національної свідомості та боротьбу за незалежність. Його слова «Борітеся – поборете!» стали символом прагнення українців до свободи, в тому числі під час нинішньої війни проти російського агресора, а твори залишаються невичерпним джерелом мудрості та натхнення.

Сьогодні ім'я Шевченка носить безліч вулиць, університетів, музеїв та пам'ятників по всьому світу. Румунія є другою після України країною в світі за кількістю пам'ятників Великому Кобзареві. Його вірші цитують і

читають у різних куточках Румунії, де проживають українці, та передають із покоління в покоління.

Тарас Шевченко – не просто поет, а духовний батько української нації. Його ідеї про свободу, гідність і правду залишаються живими і сьогодні. У 211-у річницю від його народження ми знову і знову звертаємося до його слів, що ведуть нас до кращого майбутнього.

Василь КАПТАРУ

Тарас Шевченко народився 9 березня 1814 року в селі Моринці, що на Черкащині. Він виріс у кріпацькій родині, а його талант проявився ще в дитинстві. Завдяки підтримці меценатів, йому вдалося викупитися з кріпацтва у 1838 році.

Шевченко отримав художню освіту в Петербурзькій академії мистецтв, однак його справжнім покликанням була література. Його перша збірка "Кобзар", видана у 1840 році, стала епохальною подією в українській культурі. Вірші Шевченка сповнені

З діяльності голови СУР, депутата Миколи-Мирослава ПЕТРЕЦЬКОГО

Микола-Мирослав Петрецький привітав жінок з 8 Березня

Голова Союзу українців Румунії привітав жінок з прекрасним весняним святом, подякувавши їм за силу, турботу та відданість своїй справі. «Сьогодні ми відзначаємо силу, рішучість і значний внесок жінок у всіх сферах життя суспільства. В освіті, культурі, економіці чи громадському житті жінки щодня демонструють, що прогрес і справедливість можливі завдяки відданості, професіоналізму та наполегливості», - зазначив він.

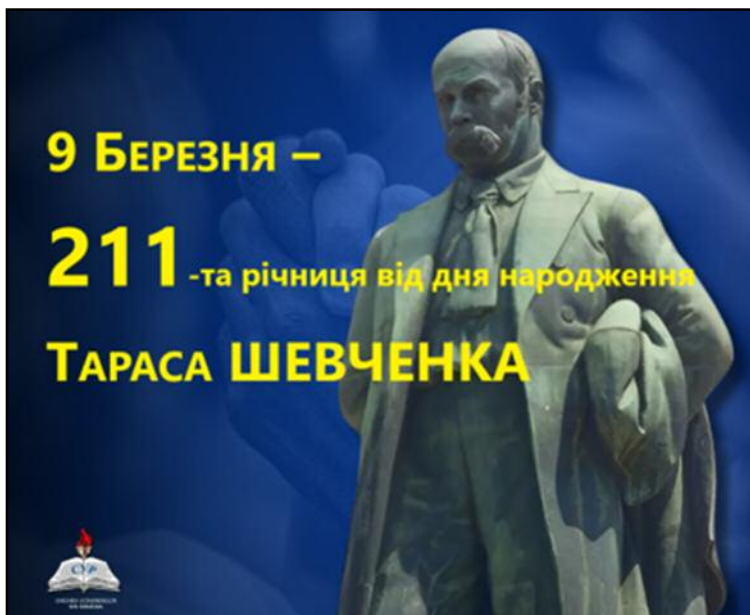
У зверненні він наголосив, що «для української спільноти в Румунії жінки були і залишаються фундаментальною опорою у збереженні ідентичності, просуванні цінностей та підтримці солідарності. Повага та визнання їхньої ролі має бути відображена не лише на словах, але й у державній політиці, яка забезпечує гендерну рівність та реальні можливості».

«Із захопленням і вдячністю я бажаю всім жінкам міцного здоров'я, успіхів і самореалізації! Залишайтеся такими ж сильними та надихаючими!», - написав Микола-Мирослав Петрецький.

Привітання голови СУР з нагоди 211-ої річниці від дня народження Тараса Шевченка

Сьогодні, 9 березня, ми вшановуємо 211-річчя з Дня народження Тараса Григоровича Шевченка – символу українського духу, пророка нашого народу, геніального українського поета і громадського діяча, чиї рядки не перестають бути актуальними та, крізь століття надихають українців до боротьби за незалежність і свободу.

Сьогодні, як і 200 років тому, Україна бореться з російським імперським злом, але українці залишаються сильними, бо мають пам'ять, мають дух і мають Правду на своїй стороні! У ці важкі часи, коли Україна знову стикається з російською агресією, слова Шевченка звучать ще сильніше – «Борітеся – поборете! Вам Бог помагає!»

Кожен український воїн, кожен волонтер, кожен, хто допомагає Україні у цей складний для неї час – є втіленням Шевченкового заповіту. Тарас Шевченко мріяв про вільну Україну, а український народ вже 11 років відважно відстоює, зі зброєю у руках, свою свободу і незалежність, право жити своїм життям на своїй землі.

Шевченко вірив у прийдешні покоління. І ми віримо, що настане той день, коли слова «І на оновленій землі врага не буде, супостата» стануть нашою реальністю.

Хай пам'ять про Великого Кобзаря залишається живою в наших серцях, а його мудрість допомагає будувати краще майбутнє для нас і наших дітей!

Голова СУР і депутат,
Микола-Мирослав ПЕТРЕЦЬКИЙ

Робоча зустріч з в.о. Президента Румунії

Микола-Мирослав Петрецький взяв участь у середу, 26 лютого, у складі делегації Парламентської групи національних меншин Палати депутатів, у консультаціях з в.о. президента Іліє Боложаном у контексті підготовки позиції Румунії до засідання Європейської Ради 6 березня в Брюсселі.

Дискусії були зосереджені на ситуації в регіоні та на поточних і майбутніх пріоритетах Румунії.

Микола-Мирослав Петрецький привітав ініціативу в.о. президента Іліє Боложана організувати консультації з усіма партіями та парламентськими групами з питань, що стосуються всього румунського суспільства.

«І я, і Союз українців Румунії, залишаємося міцним і надійним партнером Румунської держави, та підтверджуємо готовність до співпраці й діалогу», - наголосив голова СУР.

<https://www.facebook.com/miroslavpetretchi>

Микола-Мирослав Петрецький обраний членом спільної комісії з питань Статуту депутатів і сенаторів

Увівторок, 11 березня, Микола-Мирослав Петрецький був обраний членом Спільної постійної комісії Палати депутатів і Сенату з питань Статуту депутатів і сенаторів, організації та проведення спільних засідань Палати депутатів і Сенату.

Про це депутат повідомив на своїй сторінці у Facebook.

«Для мене велика честь взяти на себе цю відповідальну роль в румунському парламенті, яка передбачає докладання спільних зусиль, спрямованих на підвищення ефективності парламентської роботи шляхом кращої співпраці між двома палатами законодавчого органу Румунії. Я готовий взяти на себе цю відповідальність і дякую моїм колегам, які проголосували за мене, а також колегам з Парламентської групи національних меншин, які підтримали і запропонували мою кандидатуру», - написав Микола-Мирослав Петрецький.

З діяльності голови СУР, депутата Миколи-Мирослава ПЕТРЕЦЬКОГО

Робоча поїздка делегації СУР до Праги

Напередодні третьої річниці повномасштабного вторгнення Росії в Україну голова Союзу українців Румунії Микола-Мирослав Петрецький взяв участь у зустрічі розширеної Управи Європейського Конгресу Українців (СКУ), яка відбулася 22-23 лютого у Празі, Чеська Республіка. Лідери українських організацій з більшості європейських країн обговорили поточні події в європейському та євроатлантичному просторі, а також розглянули виклики, з якими ми всі стикаємося в сучасному регіональному та геополітичному контексті.

Дискусії також були зосереджені на проєктах організацій-членів СКУ, спрямованих на підтримку та інтеграцію українських біженців в різних країнах Європи, а також на увічнення української культури, традицій та мови.

Під час зустрічі Микола-Мирослав Петрецький наголосив на необхідності подальшої підтримки України та її громадян, а також посилення спільних зусиль, націлених на досягнення справедливого і тривалого миру в Україні. Він також представив внесок Румунії загалом та Союзу українців Румунії зокрема у підтримку українських громадян, які знайшли прихисток у сусідній Румунії.

Голова СУР закликав Європейський Конгрес Українців зайняти більш тверду позицію в нинішньому геополітичному контексті. Він наголосив на необхідності збереження єдності ЄКУ, особливо в цей складний період, підкресливши важливість підтримки з боку посольств України в європейських країнах.

У зв'язку з цим Микола-Мирослав Петрецький вніс низку пропозицій, які раніше озвучував і в Світовому Конгресі Українців, з метою покращення та підвищення ефективності роботи українських організацій в Європі. Навів приклади передового досвіду в сфері захисту прав національних меншин, які успішно впроваджує Румунія і, які можуть бути перейняті іншими європейськими країнами.

До складу делегації Союзу українців Румунії в Празі також увійшли голова Союзу української молоді Румунії Олександр Мочернак, радник СУР і координатор європейських українських молодіжних організацій Фабіан Попович та старший радник СУР Костел Іліє.

www.uur.ro

Союз українців Румунії солідарний з Україною

У нинішньому складному контексті Союз українців Румунії підтверджує свою солідарність та рішучу підтримку українському народу, який бореться за свободу, суверенітет та справжній, справедливий і довготривалий мир.

Україна переживає драматичний період і є жертвою невинуватої агресії, яка порушує її суверенітет, міжнародне право та фундаментальні цінності свободи і демократії.

Український народ бореться не лише за своє існування, але й за стабільність та безпеку всієї Європи. Мужність та стійкість України є прикладом для всього світу!

У цей критичний момент історії важливо бути поруч з українським народом, підтримувати його право на свободу і незалежність та засуджувати будь-яку форму агресії.

www.uur.ro

**СОЛІДАРНІСТЬ
З УКРАЇНОЮ**

Союз українців Румунії підтверджує свою солідарність та рішучу підтримку українському народу, який бореться за свободу, суверенітет та справжній, справедливий і довготривалий мир.

СУР ЗАСУДЖУЄ СЕЦЕСІОНІСТСЬКІ ТА АНТИДЕРЖАВНІ ДІЇ

Союз українців Румунії рішуче засуджує зрадницькі дії окремих громадян Румунії, спрямовані на підірив незалежності і суверенітету Румунії та вітає дії уповноважених державних установ щодо виявлення винних та їх покарання.

Нещодавнє провадження Управління по боротьбі з організованою злочинністю і тероризмом у справі щодо угруповання «Командування ім. Влада Цепеша» підтверджує підозрілі та небезпечні зв'язки між лідерами так-званого "Союзу підкарпатських русинів Румунії" та російськими установами, дипломатами і посадовими особами, які діють прямо і систематично проти інтересів та безпеки Румунії.

Союз українців Румунії, який твердо стоїть на позиції підтримки та просування європейських та євроатлантичних цінностей, відкидає будь-який прямий чи опосередкований зв'язок з антирумунськими та антиєвропейськими діями цього угруповання – зв'язок, який може бути тенденційно припущений через українську національність деяких з його членів.

Більше того, Союз українців Румунії неодноразово звертався до компетентних органів румунської держави із заявами про низку аспектів, можливо кримінального характеру, що здійснюються цією групою, зокрема, в різних населених пунктах Марамурського повіту, в яких більшість населення становлять українці.

СУР також неодноразово наголошував на небезпеці цих дій, а також на ризику непокарання винних у вчиненні таких дій, в контексті прямих і сумнозвісних зв'язків між членами цієї групи та російськими чиновниками, вороже налаштованими до Румунії.

У нинішньому особливо складному для нашої країни політичному контексті Союз українців Румунії вкотре закликає всі компетентні установи румунської держави вжити рішучих та ефективних заходів для боротьби з цими явищами.

Водночас ці провадження мають бути доведені до кінця, аби викрити усі мережі сецесіоністського угруповання "Союз підкарпатських русинів Румунії", які в останні роки розвивалися стійкими темпами, часто за прямої співучасті різних осіб на місцевому рівні, в тому числі в українських громадах Марамурського повіту. Ці люди відкрито діють проти інтересів етнічних українців і проти Румунії як держави, посилено просуваючи неправдиві наративи кремлівської пропаганди.

СУР

ЗВЕРНЕННЯ ДО ЧЛЕНІВ СОЮЗУ УКРАЇНЦІВ РУМУНІЇ

У сучасному турбулентному міжнародному контексті зовнішніх і внутрішніх криз, що накладаються одна на одну, ми є свідками тривожного зростання екстремістських, шовіністичних, ксенофобських і антиконституційних проявів. Такі настрої та публічна поведінка окремих майбутніх кандидатів на пост Президента Румунії можуть набрати обертів у найближчий період, особливо під час передвиборчої кампанії та на всіх наступних етапах виборчого процесу, і можуть проявлятися на місцевому рівні, в тому числі в українських громадах Румунії.

Тому ми вважаємо, що підтримка кандидата та обрання президентом Румунії людини, яка не визнає або порушує конституційні цінності на яких базується румунська держава, унеможливить зусилля Союзу українців Румунії щодо досягнення цілей, заради яких він був створений як організація, що представляє українську спільноту Румунії: «захист права на самоідентифікацію та сприяння етнічній, мовній, культурній та релігійній самобутності осіб, які належать до української меншини» та «зміцнення румунсько-українських відносин співпраці».

• Право на самоідентифікацію та розвиток етнічної, мовної, культурної та релігійної самобутності осіб, які належать до української меншини, не можуть бути захищені в контексті можливого обрання президентом людини з екстремістськими, шовіністичними поглядами, яка пропагує фашистські, легіо-

нерські, расистські та ксенофобські ідеї, концепції та доктрини;

• Фундаментальна мета зміцнення співпраці між Румунією та Україною не може бути досягнута, якщо можливий майбутній президент висуває територіальні претензії до своїх сусідів.

З огляду на ці аспекти, хочемо нагадати, що відповідно до положень Статуту СУР:

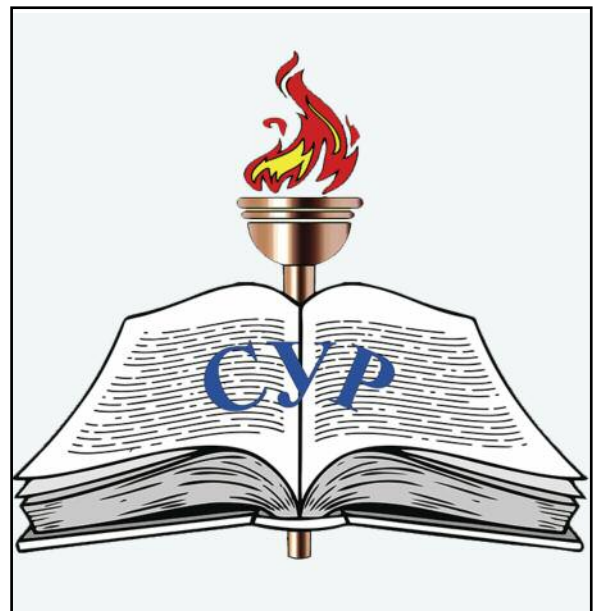
• членам Союзу забороняється використовувати символіку СУР в рекламних матеріалах, публічних або приватних документах, в публічних або приватних подіях або заходах на підтримку кандидатів на пост Президента Румунії з екстремістськими поглядами або з метою їх просування;

• членам СУР забороняється підтримувати, сприяти, готувати та/або проводити публічні або приватні події чи заходи на підтримку кандидатів на посаду Президента Румунії з екстремістськими поглядами або просувати їх;

• забороняється вступати до організацій чи груп, які пропагують расизм, шовінізм, ксенофобію, які суперечать духу і моралі української спільноти в Румунії;

• забороняється активна і безпосередня участь членів СУР в акціях на підтримку та просування кандидата на посаду Президента Румунії, які проводяться організаціями чи групами, що пропагують расизм, шовінізм, ксенофобію, які суперечать духу і моралі української спільноти в Румунії;

• забороняється брати участь у публічних

політичних чи виборчих акціях або заходах, що підтримують та просувають кандидатів з екстремістськими поглядами;

• забороняється публічно та прямо підтримувати екстремістські/«сувереністські» партії, їхніх лідерів або кандидатів у президенти, які висуваються цими партіями, поширювати повідомлення, у тому числі в соціальних мережах, таких як Instagram, Facebook, TikTok тощо, або через сервіси обміну повідомленнями, такі як WhatsApp, Telegram тощо.

Порушення цих положень членом Союзу тягне за собою, відповідно до Статуту, виключення відповідної особи зі складу СУР.

РАДА СУР

Робочий візит держсекретаря у справах релігійних культів Румунії Чіпріана Олініча до України

Державний секретар у справах релігійних культів Чіпріан Олініч 5-6 березня цього року відвідав румунську громаду в Чернівцях та провів робочу зустріч з Головою Державної служби України з питань етнополітики та свободи совісті Віктором Єленським. Візит румунського високопосадовця відбувся після візиту його колеги до Румунії у жовтні минулого року.

Під час зустрічі Державний секретар у справах релігійних культів обговорив становище румунських етнічних релігійних громад в Україні, важливість дотримання права на свободу віросповідання та використання румунської мови в богослужіннях.

Чіпріан Олініч також розповів про становище українських етнічних релігійних громад в Румунії та про те, як румунська держава захищає і гарантує права осіб, які належать до національних меншин та релігійних громад.

У зв'язку з цим він підкреслив, що Румунська держава підтримує ініціативу Румунського Патріархату щодо визнання Українською державою правової форми організації румунських православних християн-етнічних румунів під назвою "Релігійне об'єднання Румунська Православна Церква України", канонічно залежної від Румунської Православної Церкви.

Чіпріан Олініч та Віктор Єленський погодилися з важливістю посилення діалогу між двома профільними установами з питань, пов'язаних з релігійним життям та дотриманням прав осіб, які належать до національних і релігійних меншин, - тем, які можуть бути розвинуті, залежно від динаміки реалій у двох сусідніх країнах, під час майбутніх зустрічей.

Також було домовлено про створення спеціалізованої комісії для документування ситуації з мощами святої Феодори Сіглійської та останками українських національних героїв Івана Мазепи і Пилипа Орлика.

Румунська держава надає особливого значення дотриманню прав осіб, які належать до румунських етнічних громад в Україні, відповідно українських етнічних громад у Румунії, а також збереженню та розвитку їхніх культурних і духовних цінностей.

Василь КАПТАРУ

facebook.com/secretariatuldestatpentruculte

КРУГЛИЙ СТІЛ ДО ТРЕТЬОЇ РІЧНИЦІ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ РФ ПРОТИ УКРАЇНИ

Союз українців Румунії (СУР) організував у вівторок, 25 лютого, в Бухаресті, круглий стіл на тему «Три роки війни в Україні: у пошуках шляхів досягнення тривалого миру».

У заході взяли участь представники Парламенту Румунії, Верховної Ради України, Уряду Румунії, Міністерства закордонних справ, Міністерства внутрішніх справ, Міністерства освіти, інших урядових органів, установ та структур, Світового Конгресу Українців, Європейського Конгресу Українців, низки міжнародних організацій, експерти-міжнародники з Румунії та України, представники органів місцевого самоврядування з Румунії та України, представники релігійних конфесій з Румунії, члени Ради СУР.

Цим заходом СУР хотів відзначити три роки від початку повномасштабної агресії Росії проти України, найкривавішого і найбільш руйнівного конфлікту в Європі з часів Другої світової війни, що спричинив сотні тисяч загиблих і поранених, мільйони біженців і переміщених осіб, зруйновані будинки, лікарні, школи, дитячі садочки, стерті з лиця землі міста.

У своєму виступі голова Союзу українців Румунії, депутат Микола-Мирослав Петрецький підкреслив, що «тривалий мир в Україні не може бути забезпечений без постійних і солідних гарантій територіальної цілісності та суверенітету України. Не може бути тривалого миру в Україні без гарантій безпеки з боку її трансатлантичних партнерів. Європа і США є тими стовпами, без яких не може бути побудована архітектура безпеки для України, інших країн регіону і всієї Європи», – наголосив він. «Закінчення цієї збройної агресії на умовах, які не покарають агресора і не стримають його імперіалістичні та реваншистські територіальні апетити, ризикує захопити майбутні імперіалістичні проєкти, жертвами яких можуть стати інші європейські країни. Несправедливий мир в Україні може відкрити двері для нової російської війни в регіоні та захопити Росію до подальшої агресії в Європі. Мирні ініціативи Сполучених Штатів можуть створити передумови для справедливого і тривалого миру, якщо їхні підходи будуть збалансовані і з повагою до норм міжнародного права. Нові мирні ініціативи Сполучених Штатів можуть принести мир у цій війні, якщо вони будуть здійснені збалансовано і справедливо, вони повинні бути реалізовані на основі чітких і однозначних принципів: жодних обговорень миру в Україні без України і жодних обговорень безпеки в Європі, без Європи. Не можна побудувати тривалий мир в Україні без надійних і функціональних гарантій безпеки. Їхня роль полягає в

тому, щоб запобігти спалаху нової подібної агресії. Для України надійні гарантії безпеки – це ті, що включають розбудову військового потенціалу, інституційний зв'язок з Європою та НАТО, а також негайне зовнішнє військове втручання та підтримку з боку партнерів у разі нової зовнішньої агресії».

Микола-Мирослав Петрецький також зазначив, що для Румунії продовження багатовимірної підтримки України є стратегічною інвестицією у власну безпеку. «Ми бачимо і вітаємо тверді ознаки продовження підтримки України з боку всього відповідального політичного класу Румунії», – додав голова СУР. «Майбутнє стратегічне партнерство між Румунією та Україною базується також на готовності української меншини в Румунії та румунської меншини в Україні до розбудови, а не лише на добрій волі та політичних діях центральних та місцевих органів влади двох країн», – зазначив Микола-Мирослав Петрецький.

Лідер Фракції національних меншин у Палаті депутатів Румунії Варужан Памбукчан нагадав, що в 1991 році Україна здобула незалежність і стала третьою за потужністю ядерною державою у світі. Але тоді Україна відмовилася від своєї ядерної зброї в обмін на гарантії передбачені Будапештським меморандумом, який також гарантував Україні повагу до її незалежності та суверенітету, а також до її міжнародно визнаних на той час кордонів. З точки зору міжнародних документів все виглядало дуже чітко, і це було добре для стабільності та миру у світі, адже стало на одну ядерну державу менше. Але в 2014 році Росія анексувала Крим, порушивши підписаний нею меморандум. Варужан Памбукчан:

«Досягнення миру, на мій погляд є дуже важливим, але, в той же час, я думаю, що дуже важливо, щоб цей мир супроводжувався гарантіями. Я не дуже добре розбираюся в міжнародному праві, але вважаю, що це мають бути гарантії, які не можна буде порушувати так легко і без наслідків. Гадаю, що зараз найважливіше зосередитися саме на цьому – на гарантіях для України. Отже, я думаю, що зараз дійсно важливо, щоб будь-яка мирна угода в Україні, супроводжувалася реальними гарантіями того, що те, що в ній записано, буде дотримуватися протягом тривалого періоду часу».

Своєю чергою, генеральний директор Департаменту відносин зі східним сусідством Міністерства закордонних справ Румунії Дан Янку наголосив, що справедливий і тривалий мир в Україні означає й чітке встановлення того, хто несе відповідальність, хто є агресором і хто є жертвою в цій ситуації. Він сказав, що тривалий мир потрібен, щоб не допустити нової агресії проти України або проти іншої держави, а для цього потрібні реальні і, перш за все, надійні гарантії. «На додаток до цих речей, я вважаю, що нам також потрібні зусилля на багатьох інших рівнях, в тому числі національному та європейському. Нам потрібно продовжувати нашу підтримку України, тому що підтримка України зараз означає підтримку безпеки Румунії. Ми повинні посилити наші інвестиції в безпеку європейської оборонної промисловості, ми повинні

докладати більше зусиль для зміцнення наших сил стримування й оборони на східному фланзі, і ми також повинні надавати більше підтримки вразливим партнерам, а тут я конкретно маю на увазі Республіку Молдова».

Дан Янку відзначив і стратегічні можливості в двосторонньому плані, які з'явилися на тлі цієї жорстокої та нещадної війни. «Розвиток наших відносин з Україною в напрямку стратегічного партнерства – це справді історична можливість, яка дозволила побудувати з Україною всеосяжні, відкриті та спрямовані на перспективу прагматичні відносини, засновані на взаємній довірі. Ці зусилля ми докладаємо разом з українською владою, щоб виправдати очікування, про підняття наших відносин на вищий рівень, а саме на рівень стратегічного партнерства. Другою історичною та стратегічною можливістю, яка відповідає інтересам Румунії, є європейська інтеграція, той факт, що Україна та Республіка Молдова є не тільки країнами-кандидатами, але вже розпочали переговори про вступ до ЄС».

У круглому столі, організованому СУР з нагоди третіх роковин від початку повномасштабної військової агресії Росії проти України, по відеозв'язку взяв участь і Президент Світового Конгресу Українців Павло Грод.

(Продовження на 6 стор.)

Василь КАПТАРУ

КРУГЛИЙ СТІЛ ДО ТРЕТЬОЇ РІЧНИЦІ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ РФ ПРОТИ УКРАЇНИ

(Продовження з 5 стор.)

Він подякував українцям в Румунії, уряду Румунії за те, що вони продовжують рішуче стояти поруч з Україною. «Я знаю, що українці Румунії, ми знаємо, що провід держави Румунії, що більшість румунів розуміють, що Росія – це величезна, політична, військова, економічна загроза як для України, так і для цілого світу, зокрема і для сусідів. І ми бачимо, що дуже активно Росія втручається в політичний процес, як і в Румунії, так і всюди у світі, творить ворожнечу між етнічними групами, саботує інфраструктуру ваших країн. Водночас ми з великим засмученням дивимось і шоковані бачити, що російська дезінформація вкорінюється в політичний дискурс в Сполучених Штатах. Тому сьогодні нам дуже важливо говорити простою мовою і повторювати, що Україна є жертвою, а Росія є агресор, що Україна, незважаючи на передбачення, що програє війну проти Росії, вже третій рік стоїть і захищає себе від другого найбільшого війська у світі. Ми знаємо також і маємо повторювати те, чому Росія напала на Україну. І це не через розширення НАТО, а, щоб знищити український народ і, щоб відновити Російську імперію».

Серед учасників круглого столу був і голова Комітету з питань культури та засобів масової інформації Сенату Румунії Крістіан-Августин Нікулеску-Цигирлаш, один з тих румунських парламентаріїв, які особисто були на передовій в Україні, зокрема у Херсоні, Одесі, Миколаєві, Бучі тощо. «Я побачив трагізм такої війни і дикість росіян, які обстрілювали і руйнували будинок за будинком. Можу сказати, що мене вразило те, що по дорозі від Миколаєва до Херсона кожен будинок був уражений артилерією. Я думав, що дійсно падають бомби, які руйнують кілька будинків, але ні, тут, це було точкове, дике руйнування всього, як дуже чітке послання про знищення супротивника, а не про ведення бойових дій. Також, коли ти бачиш дитячі лікарні, атаковані кластерними бомбами, і бачиш дітей, поранених цими осколками, ти розумієш, що таке дикість режиму і народу, який не має нічого спільного з міжнародним правом, з міжнародними принципами. Не може християнський народ, нападати на когось на Різдво, на Святвечір. Така поведінка є абсолютно обурливою і образливою для будь-якого християнина».

Румунський сенатор заявив про необхідність зведення мостів, як символічних, так і справжніх, між Румунією та Україною. «Я і мої колеги з повітової державної адміністрації Марамуреша і Закарпаття боролися за реальні інвестиції, міцну інвестицію, я маю на увазі міст через Тису, міст, який слугуватиме інтересам двох народів і після війни. Тому що настане час після війни, коли ми сприятимемо відбудові і розвитку України, коли, крім мостів дружби і мостів почуттів, будуть потрібні

й справжні мости, щоб підтримати цю логістику розвитку і будівництва».

Теж по відеозв'язку до учасників цього масштабного заходу приєдналася депутатка Верховної Ради України, заступниця голови Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики Євгенія Кравчук, як наголосила, що в цей складний для Європи час, усі європейські країни мають продемонструвати більшу згуртованість. «Ми з вами усі спосте-

рігаємо за такими певними сумами в міжнародній архітектурі безпеки в публічних висловлюваннях. Тому мені здається, що навіть більш важливо мати коаліції країн, які дійсно дуже близькі. І я вірю, і вважаю щиро, що ми дуже близькі з Румунією. Так нам не завжди подобається те, що відбувається публічному просторі, особливо за океаном, але я думаю що це наш час, це час Європи, стати сильнішою, стати більш суб'єктною. І мені здається, що ми, як і три роки тому, які п'ять років тому, і зараз є в цьому партнерами. І Румунія зацікавлена в тому, щоб Європа була сильною. І ми будемо дуже сильними партнерами, я дуже дякую за всю допомогу, яку Румунія надала, у нас дуже багато спільних інфраструктурних проєктів і вони будуть тільки розвиватися».

Колишній радник президента з питань національної безпеки, експерт з міжнародних відносин та безпеки Юліан Фота також наголосив на тому, що потужна підтримка України в її протистоянні російській агресії відповідає національним інтересам Румунії. «Безпека України – це безпека Румунії, а це означає, що ми рухатимемося вперед. І, відверто кажучи, я хотів би, щоб ми просувався вперед трохи швидше зі стратегічним партнерством, а також щоб ми краще використовували угоду про безпеку. Тому що це також дозволить нам набагато тісніше співпрацювати у сфері безпеки, ніж ми це робили до цього часу. Ще однією сферою, де Румунія та Україна повинні дуже добре співпрацювати, і де українська громада може простягнути дуже важливу руку допомоги, є курс на Європейський Союз. Європа не залишить Україну, справи в Європі йшли добре протягом останнього року, саме через війну Європа добре просунулася в напрямку, в якому вона не мала сміливості рухатися. І я вважаю, що той факт, що американці залишають нас трохи незахищеними,

матиме позитивний вплив на нас, навіть якщо ми ще трохи розгублені, тому що це зобов'язує нас і ще раз показує нам, що ми повинні раз і назавжди взяти свою долю у власні руки.» Юліан Фота висловив переконання, що «Європа продовжуватиме наполягати на тому, що Україна і Республіка Молдова будуть членами ЄС у найближчому майбутньому». Він вважає, що ніхто не зможе зупинити Україну в своєму прагненні до вступу в НАТО, адже позиція адміністрації США може змінитися через чотири роки.

Президент Європейського Конгресу Українців Богдан Райчинець розповів про масовий мітинг «Разом за Україну», який відбувся напередодні в центрі Праги і сказав, що українська діаспора в країнах Європи продовжує активно діяти на підтримку України. «Підтримка продовжується далі, вона не тільки теоретична, а й фінансова. Це збір коштів на Збройні сили України і передусім тиск на наші європейські суспільства, які, на жаль, останні кілька

років не були спроможні створити реальний імпульс, як ми кажемо, для того, щоб Європа теж таки фундаментально допомогла Україні в тому, щоб російські сили були зупинені. І в цьому і наша потреба, і ми будемо далі відпрацьовувати, всі українці разом. Тому я радий, що наші місії також очолюють колеги з Румунії, одна з найбільших українських організацій в Європі чи взагалі в світі. Ми раді співпраці, я радий, що ми чітко визначили наступні точки роботи, не тільки в прямій підтримці Україні, а й в роботі з молоддю, в освітніх напрямках та інше».

Голова Асоціації «Дім Чорного моря», колишній дипломат і провідний аналітик Дорін Попеску, окреслив нинішню геополітичну ситуацію в більш оптимістичному ключі, стверджуючи, що зараз настав час взяти все у свої руки. «Ми маємо величезні можливості прокинутися від летаргії. Що може бути кращою новиною, ніж те, що наші амбіції, наші потреби, нарешті, можуть бути вирішені нами самими? Чи може бути щось краще, ніж можливість побачити, що нас об'єднує, наскільки згуртованими ми можемо бути, що ми можемо зробити в чутливих і вразливих військових місцях, звідки наші друзі і партнери обіцяють або погрожують вийти? У нас все ще є покликання будувати, перезапустити нашу спільну військову оборонну промисловість. У Румунії, в Європі, в Україні є чудова можливість чесно і відповідально взяти на себе здатність захищати наш світ принципів, цінностей і норм, в який ми віримо. Нарешті ми маємо можливість будувати, ставати сильними, ми, Європа, маємо можливість надати силу і життєздатність цьому благородному клубу, який завжди був схильний до спокуси забезпечити свою безпеку за рахунок свого більшого, сильнішого і мудрішого брата».

(Закінчення на 16 стор.)

9 березня: це цікаво знати

«Страшно впасти у кайдани.
Умирати в неволі,
А ще гірше — спати, спати,
І спати на волі —
І заснути навек-віки.
І сліду не кинуть
Ніякого, однаково,
Чи жив, чи загинув!»
Тарас Шевченко

У дохристиянські часи 9 березня відзначали Свято Матері Землі. Вшановували її жертвою у вигляді чотирикутного хліба, що символізувало чотири сторони світу. Хліб розкришували на полі, закликаючи весну і птахів. І вірили, що побачити цього дня у небі жайворонка або лелеку — на щастя.

За Юліянським церковним календарем 9 березня вшановують перше і друге Віднайдення голови Іоанна Хрестителя та преподобного Еразма Печерського.

У народі цей день передбачав погоду на квітень: «Якщо день зі снігом, то і в квітні сніг, а якщо по голу, то і в квітні по голу». День 9 березня у народі називали ще Дмитровим днем. І по цьому дню судили про погоду на Великдень: «Якщо Дмитрів день на снігу, то свята (Великдень) по снігу, а Дмитрів по голу, і свята по голу».

Іменинниками 9 березня є:

Іван, Іларіон, Еразм.

9 березня народились:

1814 — Тарас Шевченко, український поет, художник, мислитель, письменник, драматург, громадсько-політичний діяч;

“Тепер, і тільки тепер, я вповні повірив у слово: любя, наказую ви... Тепер тільки я молюся і дякую Йому за безмежну любов до мене, за посланий мені іспит. Він очистив, зцілив моє бідне хворе серце. Він зняв з моїх очей призму, крізь яку я дивився на людей і самого себе. Господь навчив мене, як любити ворогів і ненавидящих нас. А цього не навчить ніяка школа, окрім тяжкої школи іспитів і довгої розмови з самим собою. Я тепер почуваю себе як не досконалим, то принаймі бездоганим християни-

ном. Як золото з огня, як немовля з купелі, виходжу я тепер із темрявого чистилища, щоб розпочати новий, благородніший шлях життя. І це я називаю істинним правдивим щастям!”

1862 — Микола Пимоненко, український художник, автор багатьох картин на сільську та міську тематику: «Сінокіс», «Проводи рекрутів», «Жниця», «Свати», «У похід», «Ярмарок», «Весілля в Київській губернії», «Ворожіння»;

1886 — Георгій Нарбут, український художник, графік, творець державної символіки УНР, перших українських грошових знаків і поштових марок.

1889 — Олександр Вертинський, російський поет, співак, композитор і артист. Автор музики і текстів багатьох пісень, зокрема «Київ — Родина нежная».

1908 — Тарас Бульба-Боровець, діяч українського повстанського руху часів Другої світової війни, засновник УПА «Поліська Січ».

1934 — Юрій Гагарін, радянський льотчик-космонавт, перша людина, яка полетіла у космос (1961).

Події 9 березня:

1930 — У Харківському оперному театрі розпочався судовий процес Спілки визволення України.

1934 — у Києві засноване видавництво «Веселка».

1959 — у Нью-Йорку на торговельному ярмарку уперше продемонстрували ляльку Барбі.

9 березня святкують:

Міжнародний день ді-джея

World DJ Day — це не тільки офіційне свято, але і важлива благодійна подія, яка відбувається від імені міжнародної клубної індустрії з 2002 року. Кожного року 9 березня в рамках Дня Ді-джея в усьому світі проходить благодійна акція на допомогу дитячим організаціям.

Ініціаторами акції виступають фонд World DJ Fund і організація Nordoff Robbins Music Therapy, яка використовує музику для лікування дітей та дорослих. Весь прибу-

ток, отриманий ді-джеями, клубами, радіостанціями і рекорд лейблами в цей день направляється в різні міжнародні дитячі фонди і заклади.

Чи знаєте ви, що:

Щоб зберегти для нащадків могилу Шевченка, троюрідному братові Тараса Шевченка Варфоломію Шевченку «елісаветградському мешанину» доводилося орендувати землю під неї у Канівської міської думи. І дума регулярно брала за «полдесятины городской земли, на которой погребён прах Академика Императорской Академии художеств Тараса Шевченка» щорічну орендну плату — 2 карбованці сріблом.

Незадовго перед смертю Варфоломій Шевченко (він помер в 1892 році) за 100 карбованців сріблом викупив орендований шматок землі під Шевченковою могилою й подарував його місту Каневу з умовою, що на подарованій землі не дозволять нічого будувати, і не перетворять її на кладовище. Водночас, могила мала бути відкритою для відвідувачів.

Разом із землею Варфоломій Шевченко подарував місту ще й 3000 карбованців сріблом, які вклав до державного банку, заповівши, щоб проценти з тієї суми міська влада використовувала на утримання могили. Але міська дума дар не прийняла і утримання могили не переймалася. Межа турбот місцевої влади обмежувалась лише наглядом за відвідувачами Тарасової гори.

Джерело: Рідна країна
<https://kh.ridna.ua>

focus.ua

Адела Григорук

Весняна радість

Лютий, звісно, найкоротший місяць в році, але тягнувся він так довго, що здавалося, й ніколи не добіжить до кінця. А все через морози й хурделиці, що більш, аніж на два тижні загостили до нас. Слава Богу, холоднеча вже закінчилася, сніги начебто всі витрусилися із небесних перин, заметілі вляглися, ніби заснули. Але дороги занесло, неширокі путівці тягнулися не рівним, бодай би й засніженим полотном, а глибокими тран-

шеями від коліс вантажівки, що таки пробила через сніговий покрив.

І от небо розірвало сірі імлісті хмари, поблакитнішало, засіяло так, ніби й воно чуло прихід березня. Сонце піднялося над горизонтом і цілими оберемками розсипало проміння по землі, по засніжених іще покрівлях будинків.

У цьому золотому пилку засвітилися обліплені снігом придорожні тополі, клени, липи, а ближче до полудня сніг на дахах і вітах дерев, обернених до сонця,

почав танути і дзвінками мелодійними краплями спадати додолу.

Такою сонячною була весна перших березневих три дні: струмки ламали замети і несли їх до рівчаків, а звідти — до річки; вулиці стали шумними і брудними; горобці співали так весело й заливчасто, що куди там солов'ям до них — тим паче, що солов'ї ще не скоро повернуться додому.

На четвертий день весна, мабуть, притомилася, задрімала, поклати голову на коліна і, сидячи на пенечкові, міцно заснула десь на далекій лісовій галявині, і лише один раз посередині дня сонце усміхнулося з неба і знову зайшло за знерухомлені хмари.

А весняна радість залишилася.

Тарас Шевченко в серцях українців Румунії

Союз українців Румунії та його філії або організації по всій Румунії і цього року організували справжній марафон культурних заходів, присвячених 211-й річниці від дня народження Тараса Григоровича Шевченка – видатного українського поета, художника та символу боротьби за свободу.

У Бухаресті, Сату-Маре, Сігету Мармацієй, Тульчі, Негостині та Лугожі святкування традиційно розпочинають з покладання квітів до пам'ятників Тарасові Шевченку, так само на заходах українські священники різних конфесій відправляють панахиди за душу Тараса Шевченка, після чого відбуваються урочистості, присвячені Шевченківським дням – презентації найважливіших моментів з життя видатного поета, виставки, літературні читання його творів, виконання пісень на вірші Тараса Шевченка.

Марамуреська філія СУР організувала урочистий захід, присвячений 211-й річниці від дня народження Тараса Шевченка у неділю, 9 березня, біля пам'ятника українському поету в Сігету Мармацієй. У ньому взяли участь члени, представники та лідери української громади Марамуреського повіту, місцеві чиновники та журналісти. Святкування почалося виконанням державних гімнів Румунії та України, після чого відбулася панахида, яку відслужили священник української греко-католицької парафії Кречунова Лукіан Марущак та український греко-католицький іподиякон Лукіан Гренюк.

Цією культурною подією Марамуреська філія СУР вшанувала культурну та літературну спадщину Тараса Шевченка, а також нагадала про його внесок у формування української ідентичності та збагачення історії українського народу. Організатори підкреслили, що день народження Тараса Шевченка – це також особлива нагода для просування свободи слова, літератури, мистецтва та цінностей, які оспівував Великий Кобзар.

На заході виступили: голова Марамуреської філії СУР Мирослав-Микола Петрецький, перший заступник голови СУР Василь Пасенчук, шкільна інспекторка української меншини Ана-Марія Ковач, мер Ремет Іван-Клаудіу Бринзанік, директорка Педагогічного ліцею імені Тараса Шевченка Лукреція Семенюк, помічник менеджера та персональний радник мерії Сігету Мармацієй Овідіу Нан та Іоан Маріш, представник інтернет-видання "Salut Sighet".

Були покладені квіти та вінки до погруддя Тараса Шевченка, діти українських біженців, які знайшли прихисток у Румунії виконали пісню, присвячену поету, вчитель-пенсіонер Михайло Мачока, адміністратор організації СУР у Полянх, прочитав вірш великого Кобзаря, а гурти "Голос полонини" з Полян та "Русчанка" з Рускови виконали кілька пісень.

9 березня стало приводом для великого святкування і для української громади на північному сході Румунії. Сучавська філія СУР разом з місцевою організацією у Негостині також провели масштабний культурний захід, присвячений пам'яті великого українського поета та художника Тараса Григоровича Шевченка. Він розпочався з панахиди, яку відслужив отець Данієль Петрашук. Потім відбулося урочисте покладання квітів та вінків до погруддя Тараса Шевченка. Після цього вокальний колектив «Голоси Негостини» під керівництвом Антонети Крайнічук виконав дві пісні на вірші великого українського поета.

Згодом у Негостинській восьмирічній школі був організований круглий стіл на тему "Тарас Шевченко - Великий Кобзар українського народу". Голова Сучавської філії СУР Ілля Саучук зачитав лист-привітання голови СУР, депутата Миколи-Мирослава Петрецького. З вітальним словом до присутніх звернулися субпрефекти Сучавської префектури Богдан Георге Пестрев та Камелія Даміан, заступник голови Сучавської повітової ради Ніколає Робу, депутат Сучавської повітової ради, проф. Василь Процюк, голова делегації Педагогічного коледжу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Україна, мер Балківців Юліан Петру Кідеша та заступник мера Йонуц Плекан, мер міста Сірет Адріан Попою та перший заступник голови Ясської філії СУР Віктор Григорчук.

Отець Михайло Кобзюк, єпархіальний радник Сучавської та Радеуцької Архиепархії, зачитав звернення Високопреосвященнішого архієпископа Калініка та виголосив молитву благословення. Директорка Балківської школи Міхаєла Пінтріжел висловила свою підтримку в організації подібних культурних заходів у місцевій громаді. На заході також виступили з науковими доповідями та взяли участь у дискусіях вчителі української мови з Сучавського повіту: Євсей Фрасенюк, Анка Штюбяну, Міхаєла-Делія Мартиняк, Діана Фрасенюк та Мірабела Карпак. Вокальна група Чернівецького педагогічного коледжу виконала три пісні на вірші Шевченка у супроводі трьох бандур, традиційного українського інструменту. Під керівництвом Лідії Даскалюк учні Негостинської школи представили сценку, що проілюструвала епізод з дитинства Шевченка. На завершення учениця Ана Шойман вразила присутніх талантом декламування віршів Великого Кобзаря.

На заході були присутні представники Префектури Сучавського повіту, Сучавської повітової ради, Союзу українців Румунії, Педагогічного коледжу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, мерії Балківців, мерії м. Сірет, Сучавської філії та місцевих організацій СУР.

Цим заходом організатори намагалися популяризувати літературну спадщину Тараса Шевченка та підкреслити його роль як символу боротьби за свободу, національну ідентичність та духовну єдність українців звідусіль.

Теж у неділю, 9 березня, в залі Будинку культури села Копашиль 211-у річницю від дня його народження Тараса Шевченка відзначили українці Караш-Северінського повіту. На запрошення голови Караш-Северінської філії СУР Данієля Басараби вшанували пам'ять поета прийшли пані Делія Боамбеш, директорка восьмирічної школи с. Копашиль, Данієль Боамбеш, мер комуни Константін Дайковічу, місцеві обранці СУР Йоан Шейко (Пелтініш) та Іляна Чупа (Копашиль). До них приєдналися члени Комітету Караш-Северінської філії, а також голови організацій СУР у Решіці, Карансебеші, Корнуцелі, Зоріле тощо.

(Продовження на 9 стор.)

Василь КАПТАРУ

Тарас Шевченко в серцях українців Румунії

(Продовження з 8 стор.)

На початку події хвилиною мовчання було вшановано пам'ять вчителя, композитора та ексголови Караш-Северінської філії СУР Івана Лібера. Потім чинний голова Караш-Северінської філії Данієль Басараба розповів про важливість цієї дати з точки зору зусиль зі збереження та популяризації визначальних цінностей української культури.

"У день відзначення 211-ї річниці з дня народження Тараса Шевченка важливо пам'ятати його не лише як поета і художника, але й як символ опору і мужності, як символ боротьби за права українського народу і свободу", – підкреслив Данієль Басараба.

Своєю чергою, директорка Делія Боамбеш закликала до єдності, наголосивши на зусиллях, які очолювана нею установа докладає для підтримки українських дітей у громаді. Мер Данієль Боамбеш привітав організаторів заходу і запропонував партнерство між населеним пунктом, який він очолює, та Караш-Северінською філією СУР з метою започаткування спільних культурних проєктів.

Перший заступник голови Караш-Северінської філії СУР Йоан Малиновський представив коротку біографію Тараса Шевченка, а вчитель Йоан Росоха прочитав доповідь про Великого Кобзаря.

Захід продовжився віршами Тараса Шевченка, які читали учні Копашильської восьмирічної школи та технологічного ліцею «Децебал» з м. Карансебеша. Наприкінці вокальний колектив Корнуцельської організації СУР та хор "Голос Українців" Караш-Северінської філії виконали кілька українських пісень.

У суботу, 8 березня, культурний захід на честь українського національного поета Тараса Шевченка відбувся і в приміщенні СУР у Констанці.

У заході взяли участь українські діти та дорослі (з родин місцевої етнічної української громади – змішаних сімей та громадян України, які проживають у Констанці), які висловили своє захоп-

лення Тарасом Шевченком, пророком і Великим Кобзарем, та його безсмертною творчістю, що є невід'ємною складовою культури українського народу.

Святкування почалося з презентації життєвого шляху Тараса Шевченка: «Він – вічний Кобзар України, культурна візитівка українського народу та українців з усього світу, автор романтичних віршів і художніх творів у цьому ж жанрі, Людина, яка любила свою Батьківщину більше, ніж власне життя, Вірець мужності та гідності – таким був і залишається Тарас Шевченко!».

Потім присутні були запрошені на літературне читання творів Тараса Шевченка, які представила секретар центру СУР у Констанці Доріна Попеску. Учасники заходу також переглянули документальний фільм «Мій Шевченко».

Наприкінці, Анастасія Єрмакова, яка вже має в Констанці вірних шанувальників, своїм неперевершеним голосом зачарувала публіку, подарувавши присутнім зворушливі пісні українською мовою про матерів і дітей.

І сату-марські українці вшанували 211-ту річницю від дня народження великого сина українського народу Тараса Шевченка. У неділю, 9 березня 2025 року, вони зібралися біля погруддя Великого Кобзаря, розташованого в центрі міста Сату-Маре.

Голова Сату-Марської філії СУР Ірина Люба Горват нагадала про величезну особистість людини, яка запалила іскру ідеї національної єдності українців. «Заклик великого поета залишається до болю актуальним і сьогодні, коли Україна переживає драматичні часи. Героїзм українського війська та всього українського народу є прикладом відданості та жертвності для всього світу, який вірить у цінності свободи та демократії», – сказала пані Ірина Люба Горват.

Своєю чергою, письменник Феліціан Поп провів паралель між долею Шевченка та долею молодого поета Максима Кривцова, який загинув на фронті напередодні Різдва минулого року.

Від імені українських біженців у Сату-Маре зворушливо розпо-

віла про великого українського поета Жанна Скольна, яка наголюсила на тому, що Україна вийде переможницею з цього важкого випробування і, що російські окупанти будуть поставлені на коліна.

Серед присутніх на заході також були: скарбник СУР Василь Бучута, голови місцевих організацій у Сату-Маре, Мікулі, Терештах, Агріші, Ретештах, члени комітету СУР, а також багато українців з Сату-Марського повіту.

Комітет Бухарестської філії Союзу Українців Румунії організував 8 березня захід «211 років від дня народження українського народного поета Тараса Шевченка». Відзначення визначної для всіх українців події – 211-ї річниці від дня народження Тараса Шевченка почалося покладанням вінків до погруддя Великого Кобзаря в парку ім. Короля Румунії Міхая I-го, на березі озера Герестреу, на острові троянд, де присутні заспівали відому пісню «Думи мої» на слова Тараса Шевченка.

(Продовження на 12 стор.)

«Міжнародний день рідної мови» у Клуж-Напоці

Міжнародний день рідної мови вже давно став нагодою ще раз згадати і наголосити про її роль не лише як засобу спілкування, але й як фундаменту мислення та розвитку, як ключового елементу національної культури та освіти. Тому цей день щорічно широко святкується у всіх філіях Союзу українців Румунії – організації, яка серед своїх першочергових цілей має збереження української ідентичності, а від так і української мови. Клужька громада зібралася з цієї нагоди 22 лютого в приміщенні місцевого Університету імені Бабеш-Бояї, на відділі української мови і літератури філологічного факультету, який є постійним партнером таких подій.

На відкритті заходу «Міжнародний день рідної мови» прозвучали державні гімни Румунії та України, після чого присутні вшанували хвилиною мовчання пам'ять всіх загиблих у загарбницькій війні, яку росія розпочала проти України три роки тому. Голова клужької філії СУР пан Іван Гербіл коротко нагадав історію виникнення цього свята, яке за рішенням ЮНЕСКО відзначається 21 лютого «в знак підтримки мовного та культурного різноманіття і багатомовності». Він також привернув увагу, що ця всесвітньо відома організація вважає, що «вивчення іноземних мов та багатомовність є ключами до взаєморозуміння та взаємоповаги».

Тему вивчення мов продовжила викладачка кафедри слов'янських мов та літератур, пані Каталін Болаж у своїй доповіді «Мови очима перекладачки». Цього року доповідачка, яка вже 10 раз поспіль приймає участь у наших зустрічах, присвячених цій даті, обрала тему вивчення іноземних мов, викликів і порад з цим пов'язаних. Пані Болаж взяла за основу своєї роботи життя і досвід письменниці, лінгвістки та перекладачки Каталін Ломб, яка володіла 27 мовами, в тому числі українською. Девізом цієї жінки, яка на початках свого життя не проявляла особливого захоплення іноземними мовами, була фраза: «Мова – це єдине, що варто знати, навіть якщо знаєш її погано». Опираючись на свій досвід перекладачки та людини, яка самотужки справилася з вивченням такої вражаючої кількості мов, К.Ломб написала книги «Перекладач навколо світу» та «Я так вивчаю мови». Доповідачка виділила з цих книг «10 найважливіших порад і рекомендацій письменниці для успішного вивчення іноземних мов», які не дивлячись на те, що були сформовані у часи відсутності телефонів, інтернету чи штучного інтелекту, не втрачають своєї цінності і зараз. Пані Болаж радила все таки поєднувати традиційне вивчення мов (підручники, словники, перегляд телепередач і прослуховування радіопередач) із сучасними способами (аплікації, дистанційні курси чи вчителі) для досягнення кращого результату. «І не забуваємо, що вихідним пунктом у вивченні будь-якої іноземної мови є рідна мова», – підкреслила викладачка на завершенні.

У другому виступі «Міфи про українську мову», яку підготувала журналістка та редак-

торка журналу «Дзвоник» Ольга Сенишин, було спростовано більше 10 найпоширеніших міфів. «Міфи, навіть якщо вони позитивні, не надто корисні, ба навіть шкідливі. Ці міфи видаються фактами, займають місце правди»

висновок авторка доповіді нагадала: «Пам'ятаймо, що найкрасивіша мова для людини – її рідна. І це не потребує жодних доказів. Говорімо українською й розвінчуймо міфи – правда значно цікавіша!»

Магістрантка філологічного факультету Джесіка Більчек виступила, як і минулого року, із власною роботою – розповіддю «Сусідки» та із оригінальними авторськими ілюстраціями до неї. Як вдало помітив пан Гербіл, ця дівчина не тільки готує високоякісні роботи, але й має здатність «перетворювати чорно-біле на барвисте, кольорове». У формі яскравої казки та за допомогою алегоричних образів авторка закодувала вікові поневіряння української мови, її відносини із сильною «сусідкою» та із «власними діточками». У розповіді, не дивлячись на злісні наклепи і використання брутальної сили грізної та недоброї сусідки, привітна і добра героїня повертається до рідної домівки, обіймає та прощає діточок, що забули про неї, про їхню «захисницю». Відносини між сусідками багато в чому натякають на відомі відносини між сусідніми державами та вікові спрощення російського «старшого брата» винищити українську сусідку-красуню. Тільки в кінці розповіді авторка розкриває образи і пояснює, про кого насправді йдеться у казці-розповіді: «Вона (головна героїня) ніжно пестить свій народ і співає йому тим же солов'їним голосом. УКРАЇНЬСЬКА МОВА була, є і завжди буде з тими, хто її любить. А злоба, заздрість, ненависть, зарозумілість і погана сусідка будуть забутими». Цю чудову роботу можна прочитати у лютому випуску часопису «Єсouri Ucrainene».

Традиційно на заходах, присвячених рідній мові, не обходиться без культурно-мистецької частини. Цього разу група студентів відділення українська мова і література продекламували вірші, присвячені українській мові. Голова Клужької філії СУР, доцент філологічного факультету пан Іван Гербіл зачитав вірш «Рідна мова», автором якого є почесний професор Клужького університету, перший голова місцевого осередку СУР пан Іван Арделян, який відійшов у засвіті 2020 року. Завершальним на заході став міні-концерт «Віночок українських пісень» квартету «Мальви», що складається із професійно підготовлених музикальних працівників, вихідців з різних українських міст, які через війну опинилися в Клужі. Недавно згуртовані виконавиці, запалили публіку майстерним виконанням відомих народних та жартівливих пісень, віршами гуморестками. Їхній театралізований виступ став найкращим живим зразком сили рідної мови, яка має здатність за допомогою кількох акордів розвеселити велику залу глядачів, припідняти їхній дух та об'єднати в одне згуртоване ціле. Присутні учасники заходу не тільки почули, але й відчули красу українського слова та української пісні, відчули гордість за те, що вони українці, а це є вказівником вдалого святкування.

Ольга СЕНИШИН

вої інформації в нашому розумінні і викривляють наше бачення та сприйняття світу», – зазначила авторка доповіді. До переліку найпоширеніших міфів входили «Яка різниця яка мова», «Українська – це лише діалект російської», «Українська – це суржик із польських, німецьких і російських слів», «Українська – мова села» і тому подібне. Йшлося і про такі міфи, в яких українська відображена позитивно: «Лайку в Україну принесли росіяни», «Кличний відмінок – унікальна риса української мови», «Українська – прямий нащадок санскриту», «Українська мова посіла друге чи третє місце на конкурсі милозвучності» тощо. Для розвінчання міфів було надано історичні справки, наукові висновки та докази, а також процитовані роздуми відомих науковців та письменників. Пан доцент Іван Гербіл додав декілька цікавих фактів та думок про значення діалектів, вплив і присутність запозичень із сусідніх мов, про подібність в лексиці між українською і хорватською, та про наявність кличного відмінку і в румунській мові. Як

РУМУНСЬКА ПОЕЗІЯ У ВІДТВОРЕННІ ВІКТОРА БАРАНОВА

(Продовження. Поч. у попередньому н-рі)

На момент дебюту в «Літературних бесідах» Емінеску був студентом Віденського університету, знаходився там уже кілька місяців, з осені попереднього року. А перед цим він п'ять років колувавав по рідних теренах уздовж і впоперек, проходячи свої «піші університети».

За життя М. Емінеску побачила світ лише одна невеличка збірка його поезій (кінець 1883 р., коли поет уже був хворим), але його гармонійно-музична лірика створює романтико-реалістичну картину світобудови з її національним, соціальним, особистісним. «Менше ніж за два десятки років своєї творчої діяльності Михайл Емінеску проклав новий шлях у румунській поезії, – писав у передмові до першого українського видання творів поета в 1952 р. класик румунської прози ХХ ст. Михайл Садовяну (1880-1961). – Як відважний водолаз, він проникнув через товщі міфології до найчистіших джерел народної лірики й повернув її народові у вигляді прекрасно відшліфованих діамантів народної душі багатьох віків. Народ, який давав творчу наснагу поетові, в його понятті втілювався не в образах нікчемних «патріотиків», а в образах тих, що з закованими в кайдани руками були зображені на колоні Траяна в Римі; тих, що своєю кров'ю окропили рідну землю, захищаючи її на чолі з дакським вождем Децебалом від римських завойовників. Сила і краса його поетичних шедеврів постали з глибини незгасаючих подвигів далекого минулого». Програмним патріотично-романтичним віршем юного письменника стала поезія «Що тобі бажаю, мій румунський краю» («*Ce-ți doresc eu ție, dulce România*»). У ній за допомогою романтичного узагальнення, «постійних образів» (коханої сторони-матері; міцної нездоланої скелі – незнищенності румунського народу; вина, яке шумує в чашах і келихах – його щасної долі, вибороти в боротьбі) вимальовано величний спокій і впевненість країни – спадкоємниці Стародавнього Риму. З особливою виразністю, наповнений імперативними інтонаціями, звучить рефрен «Ось чого бажаю, краю мій, тобі». Недарма цю програмну поезію М. Емінеску, окрім Віктора Баранова, українською мовою перекладали Костянтин Басенко (до видання 1952 р.), Андрій М'ястківський (видання Емінеску українською мовою 1974 р.), Ольга Страшенко, Володимир Поята. Віктор Баранов переклав також перлини філософської лірики Емінеску («Знову щогли у тривозі...»), звуко-символістичної («На деревах птахи сонні»), інтимної («Знов у тому ж у провулку...»). Також Віктору Баранову належить один із перекладів блискучої мініатюри Емінеску «До зірки» («*La steaua*») (автограф перекладу зберігає автор статті), яку українською мовою також відтворювали Василь Швець, Микола Ігнатенко, Григорій Кочур, Степан Келар, Всеволод Ткаченко, Ольга Страшенко, Володимир Поята, Тамара Севернюк. Під час написання поезії «До зірки» Емінеску цікавився астрономічними працями, в яких ідеться, що, через свою незрівнянно велику порівняно з розмірами Сонячної системи віддаль зір від Землі, їхні кутові переміщення дуже малі і становлять в середньому кілька сотих часток секунди дуги за рік. Проміння навіть згаслої зірі тривалий час

ще осягає землян. І водночас на зоряному небі іноді видно спалах нової зірі, який у виняткових випадках настільки яскравий, що помітний навіть удень. Такою яскравою вранішньою зорею в румунській і світовій літературі спалахнув і Михайл Емінеску, світло якої опромінює і нас, людей зламу ХХ-ХХІ століть. І слід цієї зірі житиме вічно.

Після Емінеску наприкінці ХІХ ст. на перший план висуваються дві значні поетичні фігури, що завоювали визнання своїм оригінальним поетичним почерком, відмінним від манери письма їхнього великого попередника, що звільнило румунську поезію від пагубної, але доволі інтенсивної діяльності безталанних наслідувачів Емінеску, що культивували занепадницьку атмосферу безнадії та безперспективності. Це – Джордже Кошбук та Александру Мачедонський, переклади з яких Віктора Баранова представлені у виданні. Джордже Кошбук (George Coșbuc, poet al țărănimii (поет селянства), 1866-1918) народився в трансільванському містечку Хордоу в сім'ї священика, через бідність не закінчив Клужського університету, проявив себе як продовжувач буколічної поезії Александри, хоча став і найвизначнішим поетом румунського селянства, співцем рідної природи, кохання, соціального протесту, мужності і боротьби. Надихаючись сільським життям (а Кошбук з юнацтва захопився віршами, імпровізував пісні й частівки на сільських святках), він створив величезну кількість картин і образів, прикметних для румунського трансільванського села (Трансільванія до 1918 р. входила до складу Австрійської імперії, що з 1867 р. стала дуалістичною монархією – Австро-Угорщина, румунський народ, хоча й становив більшість, зазнавав усіляких національних утисків). У великому циклі поем, досконалих за художньою формою і наснажених фарбами, рухом і ліризмом (збірки «Балади та ідилії» (*Balade și idile*), 1893; «Пряжа» (*Fire de tort*), 1896; «Пісні відваги» (*Cîntece de vitejie*), 1904), поет створює ніби всеохопну монографію у класичному баченні, дуже наближеному до фольклорного, про село з його природою, працею, радістю і горем, веселощами і смутком. Цілий гурт сільських хлопців і дівчат, виписаний із великим талантом портретиста, населяє вірші Кошбука, що набули із самого початку надзвичайно велику популярність і палку любов серед усіх прошарків населення («*Iarna pe uliță*» – «Зима на вулиці», «*Noapte de vară*» – «Літня ніч»; «*Atque nos*» (лат.) – «І ми», «*Nunta Zamfirei*» – «Весілля Замфіри», найвідоміший вірш із задуманого Кошбуком національного епосу, відтворює барвистий обряд румунського весілля, «*Doina*» – «Дойна» та ін.). Варто додати, що в 1894 р. Дж. Кошбук разом із визначним прозаїком Й. Славічем та драматургом Й. Л. Караджале брав участь у виданні журналу «*Vatra*» («Ватра», «Вогнище»), а 1901 р. разом із прогресивним прозаїком та поетом Александру Влахуце (Alexandru Vlahuță, 1859-1919) заснував журнал «*Sămănătorul*» («Сіяч»), який продовжував демократичну лінію «Ватри» і ратував за близьку до народу літературу. Проте впливові кола вимагали іншого спрямування, іншої ідеології, через те письменники-народники в обох випадках залишали редакцію. Слід ще наголосити, що, незважаючи на сильний ліризм, Кошбук був і

поетом-інтелектуалом, він переклав румунською мовою «Іліаду» та «Одіссею», «Енеїду» Вергілія, «Божественну комедію» Данте (до якої написав детальні коментарі в двох томах, видані, проте, аж у 1963-1965 рр.) «Дон Карлос» Ф. Шіллера, «Мазепу» Байрона. Загалом Кошбук надав румунській поезії нового «окрилення», озброїв її новими художніми цінностями, відкривши перед нею безкрайні обрії. Александру Мачедонський (Alexandru Macedonschi, 1854-1920) ніби відновив і розвинув філософську лірику, широко використовуючи прийоми символістів, хоча власне найвизначнішим представником румунського символізму вважається Джордже Баковія (George Bacovia, 1881-1957) – поет глибокого смутку, породженого суспільними причинами, він виявив себе як великий майстер фарб і поетичних символів. Віктор Баранов переклав «Пастель» Дж. Баковії, що може вважатися прикметною з добробку румунського символіста.

Тут варто зазначити, що поезія румунською мовою розвивалася у ХІХ-ХХ ст. і в тій частині давнього Молдовського князівства, яка згідно з умовами Бухарестського мирного договору 1812 р. була загарбана царською Росією і до 1917 р. перебувала у складі Російської імперії, а в 1940-1941 і в 1944-1991 рр. як «Молдавська Радянська Соціалістична Республіка» входила до складу Радянського Союзу з усіма відповідними наслідками. 27 серпня 1991 року було проголошено незалежність Республіки Молдова, так на політичній карті світу постала друга румунська держава, мешканці якої розмовляють (з лінгвістичного погляду) тією самою румунською мовою, що й громадяни Румунії. Поступово в ХІХ ст. ця територія отримала назву Бессарабія (Басарабія), яка як у царські, так і в «радянські» часи піддавалася жорстокій русифікації, була місцем заслання неблагонадійних прогресивних діячів (зокрема, «кишинівський» період життя Івана Нечуя-Левицького, робота у складі філокерної комісії в Бессарабії Михайла Коцюбинського та ін.). З румуномовних поетів Бессарабії ХІХ-початку ХХ ст. слід згадати передусім Олексія Матеевича (Alexei Mateevici, 1888-1917), який навчався в 1910-1914 рр. у Київській духовній академії, «*Limba noastră*» («Наша мова») з надзвичайно виразними мотивами культурно-національного відродження, характерними для поезії представників пригноблених націй у росії – «тюрмі народів» від царату аж до сучасності, що лише підкреслила злочинна війна росії проти України з 2014., а особливо – після повномасштабного вторгнення 24 лютого 2022. З цією поезією можна порівняти, наприклад, «Погоню» класика білоруської літератури Максима Богдановича (1891-1917), теж створену 1917 року. Віктор Баранов не перекладав Олексія Матеевича, однак українською мовою відтворював здобутки бессарабських поетів ХХ ст., що вимагає окремої уваги.

(Далі буде)

Сергій ЛУЧКАНИН,
доктор філологічних наук,
доцент, професор кафедри загального
мовознавства, класичної філології та
неоелліністики Навчально-наукового
інституту філології вського національного
університету імені Тараса Шевченка

Нові горизонти українського кіно: майстерня Кирила Кужалева в Бухаресті

У Бухаресті, столиці Румунії, режисер, відеооператор і волонтер Кирило Кужалев створив кіномайстерню при FNT Youth Centre – унікальний простір, де українці можуть безкоштовно опановувати сценарну майстерність, відеозйомку та кіномистецтво.

Кирило викладає в Бухаресті з червня 2023 року, проводить благодійні майстер-класи, курси зі створення короткометражних фільмів, музичних кліпів і реклами, а також організовує кінопокази.

«Оскільки я за освітою режисер і кіномитець, то зрозумів, що хочу допомагати українцям розвиватися в цій сфері. Я звернувся до адміністрації FNT Youth Centre, і вони дуже тепло мене прийняли, із задоволенням підтри-

мали і сказали: "відкривай". Це було цікаво й самому центру, адже молоде покоління потрібно розвивати, і це освітній заклад для молоді», – розповів український режисер.

Кирило викладає в Бухаресті з червня 2023 року, проводить благодійні майстер-класи, курси зі створення короткометражних фільмів, музичних кліпів і реклами, а також організовує кінопокази. Нині його майстерня стала осередком творчості, де не

тільки здобувають знання, а й плекають зв'язок із рідною культурою та втілюють спільні ідеї.

«Це для всіх бажаючих, по-перше, але до нас приходять як професіонали, так і новачки. Цілком зрозуміло, що затримуються більше ті, хто справді бажає цьому навчатися, але двері відкриті для всіх. Я завжди допомагаю розвивати будь-які навички. На уроках ми іноді і знімаємо, і допомагаємо зняти, і є дуже багато талановитих людей, які теж діляться своїми знаннями, крім мене», – зазначив Кирило Кужалев.

Кирило зазначає, що останні роки суттєво змінили українську кіноіндустрію, особливо в контексті війни. Документальне кіно вийшло на перший план, отримуючи дедалі більше підтримки та уваги як в Україні, так і за кордоном.

«Увага зараз прикута більше до документального кіно. Раніше документальне кіно мені здається менш спонсорувалося. Зараз в України все-таки більше міжнародних і українських фондів, які вкладають у те, щоб показати справжнє обличчя війни, максимально детально. Тобто художнє кіно не можна знімати під час війни, бо це якось неправильно, треба показувати реальність та правду. Фестивалі, на яких ми перемагаємо, здобутий нами «Оскар» за документальне кіно та інші премії, які ми отримуємо, свідчать про те, що ми виходимо на новий, вищий рівень», – розповів режисер.

(Продовження на 13 стор.)

Аліна ОКОЛОТ

Фото: FNT Youth Centre

Тарас Шевченко в серцях українців Румунії

(Закінчення. Поч. на 8 стор.)

Друга частина заходу – доповіді на тему «Рецепція українського народного поета в Румунії» відбулася в приміщенні Бухарестської філії СУР, де виступили: перший заступник голови СУР Богдан Мойсей, очільник європейських українських молодіжних організацій Фабіан Попович, головна редакторка журналу «Наш голос» Ірина Мойсей та голова Бухарестської філії СУР Михайло Трайста.

Захід завершився музично-поетичною програмою за участі групи «Edelweis Poesis» та акторів Українського народного театру ім. Івана Франка.

З нагоди 211-ї річниці від дня народження поета, біля погруддя Кобзаря в місті Лугож відбувся захід, організований Тіміською філією Союзу українців Румунії. На події були присутні поважні особи,

серед яких: голова філії Марія Сабо Кондрей, перші заступники голови Міхаєла Бумбук та Василь Дрозд, представник молодіжної організації, вчитель Габріель Білан, а також голови місцевих організацій у Реметя Міке - Ана Грінь, Петроаса Маре - Марія Кубаш та в Драгомірешть - Марія Бежеря. Також були присутні багато членів тіміської громади, вчителі української мови та учні. Місто Лугож представила заступниця мера Оана Соріна Тюкодї, а навчальні заклади, в яких викладається українська мова, представили директорка Теоретичного ліцею ім. Юлії Гасдеу Анда Лунгу-Урсулеску, директор восьмирічної школи у Барні Йонел Пентя та директор восьмирічної школи у Штюці Ніколае Бензар.

Захід розпочався з виконання державних гімнів Румунії та України і покладання

вінків до погруддя Тараса Шевченка. Після промов, творчості та життя великого поета представила Ана Берегі, яка підкреслила, що: «Шевченко так любив свій український народ та країну, що його багато разів заареш-

товували та висилали за те, що він писав вірші проти тих, хто поневолював його народ та проти царського режиму». Вона додала, що «на жаль, вже три роки поспіль ми з сумом у серці вшановуємо нашого

борця, нашого революціонера-демократа і нашого художника, який боровся за незалежність, так само, як і наші брати в Україні сьогодні».

Вірші та пісні у виконанні колективів «Молода Надія» з Лугожа, «Кедровина» з Петроаса-Маре, «Тріо Грінь» з Реметя-Міке та «Веселі діточки» зі Штюки надзвичайно гармонійно доповнили святкову програму.

Тарас Шевченко, без сумніву, є центральною фігурою української культури. Своїми віршами та картинами він зумів передати не тільки любов до своєї країни, але й свою невтомну боротьбу за свободу та національну гідність.

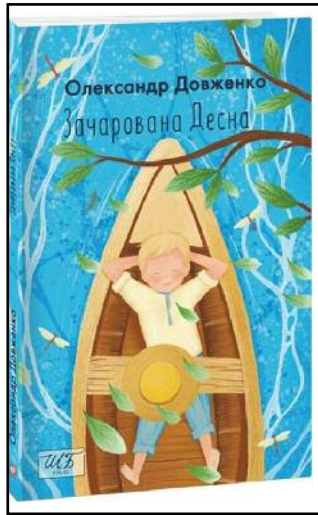
10 творів української літератури з відмінним гумором

(Закінчення. Початок в попередньому номері.)

«Зачарована Десна», Олександр Довженко

Зачарована Десна (1956) – автобіографічна повість, спогади Олександра Довженка про дитинство в рідному селі на Чернігівщині. Твір сповнений тонкого гумору. Повість є гімном річки Десна, рідному чернігівському краю, селянам-трудівникам і сільському способу життя.

Автор змальовує свої перші кроки пізнання життя, «перші радощі, і вболівання, і чари перших захоплень дитячих...», віруючого в Бога діда-чумака і прабабу, яка все і всіх проклинала, матір і батька, коваля діда Захарка, дядька Самійла – неперевершеного косаря, сільського священника і зустріч селянами Великодня на дахах під час весняного розливу Десни.

«Старосвітські батюшки та матушки», Іван Нечуй-Левицький

Повість «Старосвітські батюшки та матушки» І. Нечуя-Левицького – багатоплановий твір про світське життя священників, написаний в гумористичному ключі.

Письменник у повісті порушив тему розколу між народом та інтелігенцією.

Художньо осмислюючи життя і побут не тільки духівництва, а й самого українського народу, Іван Нечуй-Левицький глибоко замислюється над проблемою ставлення до Бога і релігії, над необхідністю наближення до них.

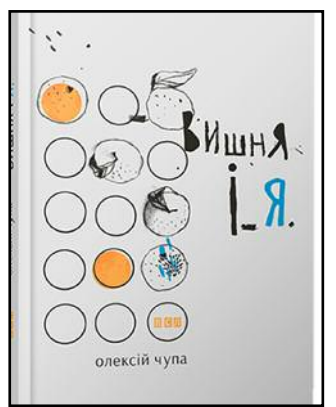

«Вишня і я», Олексій Чупа

Легка, приємна книга про дитину, яка вміє бути дорослою і дорослого, який вміє бути дитиною. Автор намагався писати максимально простою мовою без запозичених слів. Сюжет також без крутих поворотів, але незвичність ситуації спонукає дочитати до останньої сторінки.

Книга «Вишня і я», над якою встигавши і посміятися, і подумати про важливі речі, це, за словами автора, «...історія покинутої дитини і дорослого чоловіка. Насправді, цей свій текст я найбільше люблю, бо у ньому не змушений бу писати про політичні/соціальні контексти чи про насильство, яким повне наше життя».

«Я захотів написати книгу, у якій була б дитина, яка вміє бути дорослою і дорослий, який вміє бути дитиною» – розповідає Олексій Чупа.

«Енеїда», Іван Котляревський

Українська бурлескно-травестійна поема, написана українським письменником Іваном Котляревським, заснована на сюжеті однойменної класичної поеми римського поета Вергілія.

«Еней був парубок моторний, і хлопець хоч куди козак!» – початок визначної для української мови та літератури поеми. Адже це перша масштабна пам'ятка українського письменства. Не дивно, що українці так люблять гумор, у нас навіть література почалася з цього гумористичного твору!

Перечитати варто, щоб побачити справжню просту українську мову 18 століття. Такий переклад Вергілія справді унікальний та запальний.

Джерело: <https://vsviti.com.ua>

Нові горизонти українського кіно: майстерня Кирила Кужалева в Бухаресті

(Закінчення. Початок на 12 стор.)

Окрім змін, багато митців, які перебувають в еміграції, зіштовхуються з певними складнощами. Кирило зазначає, що життя за кордоном вимагає балансу між збереженням власної ідентичності та вивченням нових культур. На його думку, важливо гармонійно поєднувати українське та румунське.

«Авжеж, треба долучатися і до румунської культури. Але зрозуміло, що це важкий процес, бо ми поки не розуміємо менталітет цих людей, їхню культуру. Ми виростили на іншій землі, і можемо лише правильно доповнити румунську культуру. На мою думку, дуже важливо зберігати нашу українську ідентичність, підтримувати українське ком'юніті, водночас долучаючись до румунського. Це все повинно бути в певній гармонії», – пояснив Кирило.

Але серед викликів є й значні переваги, адже Румунія, як частина Європейського Союзу, надає можливості для більшого міжнародного співробітництва та участі в глобальних програмах, що дозволяє розширювати горизонти та професійний світогляд.

«На мою думку, великим плюсом Румунії є можливість долучатися до міжнародних фондів Європейського Союзу, що дає змогу відчувати себе частиною глобальної спільноти. Ти можеш реалізовувати не лише румунські проекти, а й, наприклад, поїхати до Німеччини, щоб зробити щось для реалізації власних ініціатив і так далі. Це, ніби одна велика країна. Ти вже не відчуваєш себе тільки в Румунії, а відчуваєшся частиною

Європейського Союзу. Поки що це виглядає так. Це великий плюс», – сказав режисер.

Нині кіномайстерня Кирила Кужалева в Бухаресті працює над створенням короткометражного фільму. Режисер закликає румунські кінофонди долучитися до фінансування проекту та підкреслює, що їм необхідна професійна студія з фонами та інтер'єрами для повноцінної роботи. Майстерня відкрита й до пропозицій щодо місць для майбутніх показів фільму.

Цей матеріал створений за участю CFI, Agence française de développement médias, як частина Hub Bucharest Project за підтримки Міністерства закордонних справ Франції.

♦ Е Ж О Р І Ж К А Д Л Я Д І Ж Е Й ♦

3 8 БЕРЕЗНЕМ ВІТАЄМО ВАС,
ДОРОГІ МАТУСІ!

Справжня історія святкування 8 березня залишається таємницею. Ще в Давньому Римі цього дня вітали жінок, які народилися вільними; будучи одруженими, вони одержували від своїх чоловіків коштовні подарунки. Вони урочисто одягалися в цей день та йшли до храму богині Вести, хранительки домашнього вогнища. В цей день звільняли від обов'язків навіть рабів.

Набагато пізніше, 8 березня 1857 року, працівниці фабрик Нью-Йорка влаштували вуличний «марш порожніх каструль». Жінки вимагали збільшення зарплат, скорочення робочого дня від 16 годин до 10 та надання їм виборчих прав. Марш був розіг-

наний поліцією і увійшов в історію як Жіночий день.

Нелегкою була дорога боротьби жінок за свої права й рівність з чоловіками.

Ще 1910 р. була внесена пропозиція на II-й Конференції жінок-соціалісток у Копенгагені організувати демонстрації одночасно і в різних країнах і щороку влаштовувати «Міжнародний день солідарності жінок у боротьбі за економічну, соціальну й політичну рівність». І лише 1914 р. днем солідарності було обрано 8 березня.

Нарешті, 1977 року ООН ухвалила Резолюцію Н-р 32/142, закликаючи всі держави визнати 8 Березня Міжнародним жіночим днем.

А що може бути кращим, ніж молода, гарна мати з маленьким дитятком, усміхаючись, довіряючи тій, яка дала йому життя?

Бажаємо всім матусям гарної весни, щасливої жіночої долі.

(І.П.-К.)

21 БЕРЕЗНЯ –
ВСЕСВІТНІЙ
ДЕНЬ ПОЕЗІЇ –
МИСТЕЦТВА
СЛОВА

Найдавніші, найперші вірші, за твердженням істориків, були написані ще 4 тисячі років тому. Автором цих віршів була аккадська принцеса Ен-Хеду-ана, яка присвячувала свої поетичні твори богам місяця Нанні.

Свято було засновано ЮНЕСКО 1999 р. і вирішено відзначати його кожного року 21 березня. Поезія – мистецтво слова.

Газета «ВС» з нагоди Дня поезії вітає наших поетів українців Румунії, що зародили нашу літературу, яку славнозвісний поет Іван Драч назвав «справжнім феноменом», носії якого наші відомі всім творці в Румунії.

Чесť Вам і Слава!

(І.П.-К.)

1982 рік: В Українській літературній студії Співки письменників Румунії: Зліва – направо: голова Літстудії поет Іван Ковач і поетеса Оксана Мельничук.

КАЗКА
ПРО БЕРЕЗЕНЬ

Жила-була на світі красуня Весна. І мала вона трьох синів. Найстарший, Березень, був добрим та лагідним.

Він дуже любив поспати. І цим користалась злюка Зима. Вона то озерце заморозить, то снігу при-трусить.

Одного разу Березень прокинувся від того, що він замерз. Обдивився довкола і засмутився.

чок лишніх порозчищав, та Зима з Вітром ще більше позакидували.

Побачила засмученого сина Весна та й питає:

– Чому зажурився, синочку?

– Та от, матусю. Сон маю такий міцний, що Зима встигає повернутись.

– Не засмучуйся, любий. Я знаю, як цьому зарадити. Треба лише помічників покликати.

І Весна заспівала. Та так мелодійно, що все довкола затихло.

А пісня полилася полями і лісами аж через море.

Почули її там перелітні птахи і зрозуміли, що вже час додому повертатись.

Змахнули вони крилами, і зграйка за зграйкою полетіли.

Прилетіли жайворонки і бачать: поки Березень спить, Зима інієм дерева вкри-

Вчора він кригу на озері пів дня колов, а нині вона виглядає ще міцнішою.

Порозганяв усі хмари, щоб Сонце Землю зігріло, а на небі одна сива-сива висить і снігом посіває.

Нори звірятам від листя і гіло-

ває. Почали пташки співати, капосницю проганяти, то й сонько прокинувся.

Подякував він пташкам і зрадів – тепер у нього є вірні охоронці. І ніхто вже не стане Весні на заваді.

Марія СОЛТИС-СМИРНОВА

♦ С М О Р І Ж К А Д Л Я Д І Т Е Й ♦

«І мене в сім'ї великій, в сім'ї вольній, новій, не забудьте пом'янути незлим тихим словом»

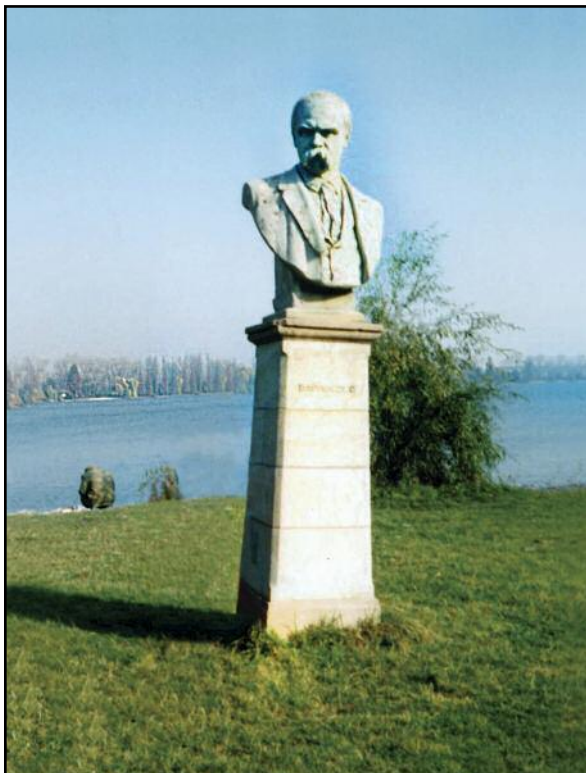
9 БЕРЕЗНЯ – ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ Т. Г. ШЕВЧЕНКА

Березень, місяць весни, в цілому українському світі присвячений нашому Кобзарю – Тарасу Григоровичу Шевченку, поету, прозаїку, художнику. Не має в цілому світі такої любові народу до свого письменника, як до Шевченка. В українських родинах поряд із Біблією стояв Кобзар Т. Шевченка.

І в нас, на всій території Румунії, де проживають українці, проходять заходи, присвячені Генію українського народу.

У Румунії зведено 6 пам'ятників Т. Г. Шевченку – перший пам'ятник був зведений в Бухаресті ще 1952 р., а наступні у Негостині, Сату Маре, Тульчі, Сігеті, Лугожі.

Твори Т. Шевченка видавались за кордоном понад 300 разів і перекладалися на 147 мов світу.

1952 р.: Погруддя Тараса Шевченка в Бухаресті

«Він поет усього людства, – так сказала про Т. Шевченка відома англійська політична діячка Поліна Бентлі. – Тарас Шевченко виходить за межі однієї країни. Його заклик до братерства й любові, до правди й справедливості, а над усе – до волі, має всесвітнє значення».

Тарас Шевченко відійшов у вічність 10 березня 1861 р., маючи звання дійсного члена (академіка) Імператорської академії мистецтв. Як академік, Т. Шевченко належав до одного з найвищих, четвертого класу чиновників. У відповідності з його рангом, в усній формі до академіка Т. Шевченка слід було звертатися так: «Ваше Превосходительство». А офіційно його ім'я слід було згадувати так: «Його Превосходительство академік Тарас Шевченко».

(І.П.-К.)

Іван КОВАЧ

Є ПАМ'ЯТНИК ШЕВЧЕНКУ В БУХАРЕСТІ

Хлібиться день, мов ангел у небесах,
і з роду в рід вагомиться праслово,
в заплаті та розплаті водохресній
іде Шевченко, мовби дієслово.

Нанизує слова в тривожному барвінку
і зцілює рубіни, мов руїни.
Народний і всетронний, із затінку
Шевченко вибрав рідну Україну.

Немовби душу, що снується дзвоном
глибин бездонних та далекосяжних,
в опорі-непокорі ніжноздвоно
возвів Шевченко лебедів останніх.

В багряному безсонному світанку,
як босі ноги в росах дичавіють,
іде Шевченко й плеще вітер в ганку,
немовби наддніпрянська коломийка.

В щоднинній білій пам'яті магнолій
долоня вітру віру знов зударить,
бо там, де степ гуде-гуде розлогий,
лиш він, Шевченко, господарить.

...І тут, де сизь блукає берегами,
і тут, де виворочаться дороги,
і тут Шевченко ходить поміж нами,
і тут він Хрест свій носить до незмоги.

Та є вже честь, немовби хліб насущний,
є день, немов дора, що вже в безпеці,
та нерозтрощена й грядуща, –
є Пам'ятник Шевченку в Бухаресті!

Олена ЖУРЛИВА

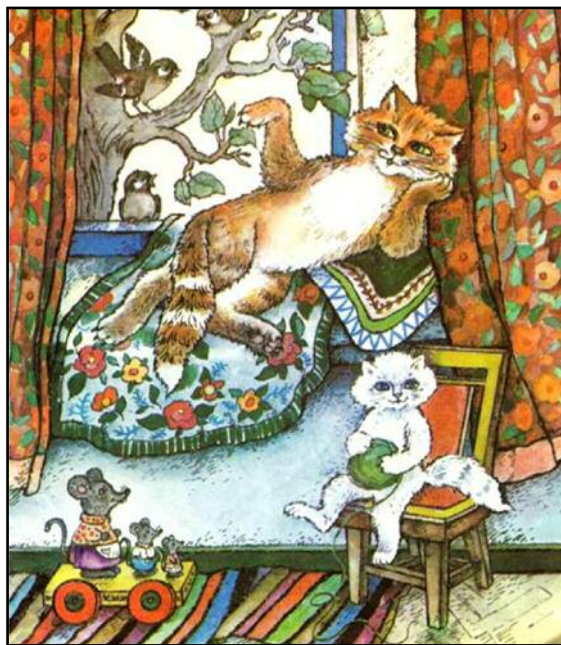
НАШ ВОРКОТИК

Наш Воркотик не гуляє
Ниточки снує-мотає.
Як змотає на клубок,
Вшиє Галі фартушок.

Володимир ПІДПАЛИЙ

ПІДКІВКИ

В маленької киці
м'які топтаниці,
гостренькі дряпки –
з підківками лапки...

Л. КУЛІШ-ЗІНЬКІВ

ПІВНИК

Півник гарну книжечку
роздивлявся в ліжечку,
а коли стулились очі,
захропів посеред ночі.

Як проснувся – то у крик:
– Ку - ку - рі - ку!

Ку-у-рік!

Мене люди засміють,
мене кури заклюють,

Ще й собачка скаже: "гав! –
півень раночок проснав!"

Відгадай...

Знизу клин
Зверху млин.
Тече вода,
А їй не біда.

(Парасолька)

Мов маленький м'ячик,
Висить, а не скаче,
Рум'яне, гладеньке,
На смак солоденьке.

(Яблуко)

Сторінки склала
Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ

Футбол без кордонів

До Міжнародного жіночого дня Федерація футболу Румунії організувала заключний етап проєкту «Тренерський курс з футболу для дівчат», започаткований у партнерстві з Федерацією футболу України (ФФУ) та Федерацією футболу Норвегії (ФНФ). У вівторок, 11 березня, відбулося офіційне закриття цих курсів для тренерів жіночого футболу, в якому, на запрошення організаторів, взяв участь і голова СУР Микола-Мирослав Петрецький.

Захід відбувся в Національному футбольному центрі "Могошоая" за участю понад 100 дівчат з Румунії та України, близько 25 тренерів та високопоставлених представників федерацій-організаторів – президента ФФР Резвана Бурляну, президента ФФУ Андрія Шевченка, президента ФНФ Лізе Клавенесс, а також представників румунського, норвезького та українського дипломатичних корпусів.

Користуючись нагодою, Микола-Мирослав Петрецький подякував Федерації футболу Румунії та особисто Резвану Бурляну за чудову

багаторічну співпрацю з Союзом українців Румунії. Він нагадав, що у партнерстві з ФФР щорічно проводиться Чемпіонат Румунії з футболу серед українських команд, а в серпні 2022 року вперше в Румунії був організований 10-й Чемпіонат світу з футболу серед українських діаспорних команд, який об'єднав представників української діаспори з Ізраїлю, Польщі, Румунії та Угорщини.

Голова СУР подякував Резвану Бурляну, а також Флоріну Шарі, менеджеру з питань публічної політики та соціальної відповідальності ФФР, за всю їхню підтримку в організації цих футбольних змагань, за їхню спільну відданість просуванню футболу та румунсько-українських відносин, а також за підтримку, надану громадянам України – дітям, батькам, футбольним командам тощо, з самого початку російського вторгнення в Україну 24 лютого 2022 року.

Наостанок Микола-Мирослав Петрецький підкреслив, що, незважаючи на складний контекст регіональної безпеки, спорт залишається послом і сполучною ланкою між звичайними людьми, народами і культурним розмаїттям!

www.uur.ro

КРУГЛИЙ СТІЛ ДО ТРЕТЬОЇ РІЧНИЦІ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ РФ ПРОТИ УКРАЇНИ

(Закінчення. Поч. на 5 стор.)

Під час круглого столу з провідними політиками та експертами, які представили змістовні аналітичні оцінки, чіткі діагнози поточного геополітичного контексту, прогнози щодо нової геополітичної парадигми, пропозиції та

рішення щодо запропонованих для аналізу тем, були визначені найбільш ефективні шляхи підтримки України та спільної побудови майбутнього, заснованого на мирі, безпеці та взаємній повазі. Учасники підкреслили, що сьогодні, як ніколи раніше, ми повинні зміцнити нашу рішучість підтримувати Україну в пошуках справедливого і, перш за все, трива-

лого миру, який принесе спокій і процвітання на європейський континент.

Захід завершився презентацією книги Михайла Гафії Трайсти «Герої не вмирають». У книзі представлено 155 історій письменників і журналістів, які загинули з початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну 24 лютого 2022 року.

Культурно-просвітницький часопис Союзу українців Румунії

РЕДАКЦІЯ:

Головний редактор – Василь КАПТАРУ

Іван КОВАЧ

Редактори – Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ та Роман ПЕТРАШУК

Комп'ютерний набір – Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ

Техноредагування – Роман ПЕТРАШУК

Друкарня «RCR PRINT» Бухарест, Румунія; ISSN 1223-8988 Adresa redakției:

Uniunea Ucrainenilor din România, str. Radu Popescu nr. 15,

Sector 1, București, ROMÂNIA, Tel. 0212220748, 0212220753, Fax 0212220737

E-mail: vilne.slovo@uur.ro/ Адреса сайту СУР: www.uur.ro

Наклад фінансований
Союзом українців Румунії

В С

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

- За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- Надіслані до редакції матеріали не рецензуються і не повертаються.
- Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.
- З юридичної точки зору за зміст матеріалів відповідають їх автори.